

O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI JIZZAX FILIALI

ISSN 2181-3884

ZAMONAVIY ILMIY-TEXNIK TADQIQOTLAR

xalqaro jurnali

Vol. 2 No. 2

2026

**International Journal of
Contemporary Scientific
and Technical Research**

**Volume 2 Issue 2
2026**

**Zamonaviy ilmiy-texnik
tadqiqotlar xalqaro jurnali**

**2-son
2026**

**Международный журнал
современных научно-
технических
исследований**

**Том 2 Выпуск 2
2026**

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI

Xalqaro ilmiy-elektron jurnali

Tahrir kengashi raisi:

P.f.d., prof., O.X. Turakulov

Bosh muharrir:

A.A. Abdumalikov

Tahrir kengashi mas'ul kotibi:

D.M. Jomurodov

Tahririyat hay'ati:

1. B.f.d., prof., S. Murodova (O'zMU Jizzax filiali, UZB)
2. P.f.n., prof., S. Usmanov (O'zMU Jizzax filiali, UZB)
3. T.f.n., dos., S. Tavboev (O'zMU Jizzax filiali, UZB)
4. F.f.d., prof., N. Djusupov (O'zDJTU, UZB)
5. T.f.d., dos., S. Ruzimov (TTPU, UZB)
6. P.f.d., prof., G. Lekerova (SKU, KZH)
7. DSc., Ali Coşkan (ASUI, TR)
8. T.f.d., prof., D. Irgasheva (TATU, UZB)
9. T.f.d., prof., I. Siddikov (NRU TIIAME, UZB)
10. T.f.n., dos., S. Eshkabilov (NDU, US)

Zamonaviy ilmiy-texnik tadqiqotlar xalqaro elektron jurnali (International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research) O'zMU Jizzax filiali Kengashining qaroriga asosan tashkil etilib, 2022-yil 9-sentabrda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №038200 raqami bilan ro'yxatidan o'tkazilgan, shuningdek davlatlararo standartlar talabi asosida O'zbekiston Milliy kutubxonasidan jurnal uchun 2181-3884 ISSN raqami olingan.

© "O'zMU Jizzax filiali" – 2023

Tahririyat manzili:

130100, Jizzax viloyati, Jizzax shahri,
Sh.Rashidov Shox ko'chasi, 259-uy.

KASBIY TA'LIM TIZIMIDA STRATEGIK REJALASHTIRISH MEKANIZMLARINI RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI

Qobilov Voxidjon Zoxidovich

Qo'qon davlat universiteti, tadqiqotchi.

e-mail: vqobilov@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-5870-7188>

Annotatsiya.

Ushbu maqolada kasbiy ta'lim tizimida strategik rejalashtirish mexanizmlarini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari ilmiy-nazariy, tashkiliy-boshqaruv va amaliy-metodik jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotning asosiy g'oyasi shundan iboratki, zamonaviy kasbiy ta'lim muassasasi mehnat bozori ehtiyojlari, raqamli iqtisodiyot talablari, hududiy sanoat klasterlari, ish beruvchilar buyurtmasi va xalqaro kompetensiya standartlari bilan uzviy bog'langan strategik boshqaruv tizimiga ega bo'lmas ekan, uning ta'lim sifati, bitiruvchilar bandligi va institutsional raqobatbardoshligi barqaror oshmaydi. Maqolada strategik rejalashtirishning maqsadli indikatorlar, ehtiyojlar diagnostikasi, raqamli monitoring, kompetensiyaviy xaritalash, dual ta'lim, ssenariyli prognozlash va natijaga yo'naltirilgan boshqaruv kabi mexanizmlari asoslab berildi.

Kalit so'zlar: kasbiy ta'lim, strategik rejalashtirish, innovatsion boshqaruv, mehnat bozori, dual ta'lim, raqamli monitoring, kompetensiya, institutsional rivojlanish.

ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ К РАЗРАБОТКЕ МЕХАНИЗМОВ СТРАТЕГИЧЕСКОГО ПЛАНИРОВАНИЯ В СИСТЕМЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Кобилев Вохиджон Зохилович

Кокандский государственный университет, исследователь.

Аннотация.

В статье анализируются инновационные подходы к развитию механизмов стратегического планирования в системе профессионального образования. Обосновывается, что современная профессиональная образовательная организация должна строить свою стратегию на основе потребностей рынка труда, цифровой экономики, региональных производственных кластеров, требований работодателей и международных стандартов компетенций. Особое внимание уделяется таким механизмам, как диагностика образовательных потребностей, цифровой мониторинг, компетентностное картирование, дуальное обучение, сценарное прогнозирование и управление, ориентированное на результат.

Ключевые слова: профессиональное образование, стратегическое планирование, инновационное управление, рынок труда, дуальное обучение, цифровой мониторинг, компетенция, институциональное развитие.

INNOVATIVE APPROACHES TO DEVELOPING STRATEGIC PLANNING MECHANISMS IN THE VOCATIONAL EDUCATION SYSTEM

Qobilov Voxidjon Zoxidovich

Kokand State University, Researcher.

Abstract.

The article examines innovative approaches to developing strategic planning mechanisms in vocational education. It argues that a modern vocational education institution can improve quality, employability and competitiveness only when its strategic management is connected with labour-market needs, digital transformation, regional industrial clusters, employer demand and international competency standards. The article substantiates mechanisms such as needs diagnostics, digital monitoring, competency mapping, dual education, scenario forecasting and results-based management.

Keywords: vocational education, strategic planning, innovative management, labour market, dual education, digital monitoring, competence, institutional development.

Kirish. Zamonaviy jamiyat taraqqiyotida kasbiy ta'lim tizimi oddiy kadrlar tayyorlash bo'g'ini emas, balki iqtisodiy modernizatsiya, texnologik yangilanish, mehnat unumdorligi va ijtimoiy mobillikni ta'minlovchi strategik institut sifatida talqin etilmoqda. Sanoatning raqamli transformatsiyasi, xizmatlar sektorining murakkablashuvi, yashil iqtisodiyotga o'tish, sun'iy intellekt vositalarining ishlab chiqarish jarayonlariga kirib kelishi kasbiy ta'lim muassasalaridan an'anaviy o'quv-reja bajaruvchisi maqomidan chiqib, mehnat bozori bilan hamkorlikda o'z rivojlanish strategiyasini loyihalay oladigan, natijalarni indikatorlar orqali baholay oladigan va o'zgaruvchan sharoitlarga tez moslasha oladigan ochiq tizimga aylanishni talab qilmoqda. Shu bois strategik rejalashtirish kasbiy ta'lim boshqaruvida faqat ma'muriy hujjat tuzish jarayoni emas, balki kelajak ehtiyojlarini oldindan anglash, resurslarni oqilona taqsimlash, ta'lim dasturlarini kompetensiyaviy asosda yangilash hamda muassasa faoliyatini aniq o'lchanadigan natijalarga yo'naltirish vositasidir [1].

Kasbiy ta'lim tizimida strategik rejalashtirish mexanizmlarini rivojlantirish masalasi ayniqsa O'zbekiston sharoitida dolzarbdir. Mamlakatda professional ta'limni iqtisodiyot tarmoqlari bilan integratsiyalash, o'rta bo'g'in mutaxassislarini tayyorlash sifatini oshirish, xalqaro ta'lim dasturlarini joriy etish, texnik maktablar tarmog'ini optimallashtirish, malaka talablarini milliy kvalifikatsiya tizimi bilan uyg'unlashtirish kabi vazifalar kasbiy ta'lim muassasalarini strategik fikrlashga, hududiy mehnat bozori kon'yunkturasini chuqur o'rganishga va ishlab chiqarish hamkorlari bilan uzoq muddatli sheriklikni yo'lga qo'yishga undaydi. Bunda rejalashtirishning innovatsionligi reja matnining yangiligida emas, balki qaror qabul qilish jarayonining ma'lumotga asoslanganligi, manfaatdor tomonlar ishtirokining institutsionallashgani, natijalarning doimiy monitoring qilinishi va strategik maqsadlarning moliyaviy, pedagogik hamda texnologik resurslar bilan ta'minlanishida namoyon bo'ladi [2].

Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, kasbiy ta'limda strategik rejalashtirishning muvaffaqiyati uchta asosiy omilga bog'liq: birinchidan, ta'lim dasturlarining real ishlab chiqarish kompetensiyalari bilan muvofiqligi; ikkinchidan, muassasa ichki boshqaruv tizimining moslashuvchanligi; uchinchidan, natijalarni baholashning ochiq va ishonchli indikatorlari mavjudligi. UNESCOning 2022–2029-yillarga mo'ljallangan TVET strategiyasida texnik va kasbiy ta'lim adolatli, raqamli va yashil o'tishlar uchun tayanch maydon sifatida ko'riladi; OECDning so'nggi ko'nikmalar yondashuvlarida esa ta'limdan mehnatga o'tish, butun hayot davomida o'qish va adaptiv muammolarni hal qilish qobiliyatlari markaziy o'rin egallaydi. Mazkur global qarashlar kasbiy ta'lim strategiyasini faqat o'quv binosi, laboratoriya yoki pedagogik yuklama bilan emas, balki inson kapitali, innovatsiya ekotizimi, ish beruvchi talabi va hududiy rivojlanish strategiyasi bilan birgalikda rejalashtirish zarurligini ko'rsatadi [3].

Strategik rejalashtirishning innovatsion mexanizmlarini ishlab chiqishda diagnostika alohida ahamiyatga ega. Diagnostika deganda muassasaning mavjud holatini tavsiflovchi statistik ko'rsatkichlar yig'indisi emas, balki tashqi va ichki muhitni tizimli tahlil qilish, kuchli va zaif tomonlarni aniqlash, xavf va imkoniyatlarni prognozlash, ish beruvchilar kutayotgan kompetensiyalar bilan bitiruvchilar egallayotgan real ko'nikmalar o'rtasidagi tafovutni o'lchash jarayoni tushuniladi. Bu jarayon strategik rejalashtirishni deklarativ hujjatdan amaliy boshqaruv texnologiyasiga aylantiradi. Masalan, hududdagi sanoat korxonalari yangi texnologik liniyalarni joriy qilayotgan bo'lsa, kasbiy ta'lim muassasasi o'z strategiyasida laboratoriya bazasini yangilash, o'qituvchilarni qayta tayyorlash, qisqa muddatli modullar yaratish va ish beruvchi bilan dual ta'lim mexanizmini kuchaytirishni belgilashi lozim [4].

Bugungi davrda raqamli monitoring strategik rejalashtirishning eng muhim innovatsion vositalaridan biriga aylanmoqda. An'anaviy rejalashtirishda natija ko'pincha yil yakunida umumiy hisobotlar orqali baholangan bo'lsa, raqamli boshqaruv sharoitida o'quvchilarning davomati, modul bo'yicha o'zlashtirish dinamikasi, amaliyot natijalari, ish beruvchilar bahosi, bitiruvchilarning bandlik ko'rsatkichlari, pedagoglarning malaka oshirish trayektoriyasi va resurslardan foydalanish samaradorligi real vaqtga yaqin rejimda kuzatilishi mumkin. Bunday monitoring strategik maqsadlar ijrosini boshqaruv paneli shaklida ko'rsatadi va muassasa rahbariyatiga kechiktirilgan hisobot emas, balki tezkor tuzatish kiritish imkonini beradi. Demak, innovatsion strategik rejalashtirish muassasa faoliyatidagi muammolarni yashirishga emas, ularni erta aniqlash va boshqaruv yechimlariga aylantirishga xizmat qiladi [5].

Maqolaning ilmiy dolzarbligi kasbiy ta'lim muassasasida strategik rejalashtirishni mehnat bozori, pedagogik sifat, raqamli transformatsiya va institutsional boshqaruv kesishmasida o'rganish bilan belgilanadi. Amaliy dolzarbligi esa kasbiy ta'lim tizimida strategik rejalashtirishni joriy etish uchun qo'llanishi mumkin bo'lgan mexanizmlar: kompetensiyaviy xaritalash, ssenariyli prognozlash, manfaatdor tomonlar ishtirokidagi strategik sessiyalar, KPI indikatorlari, raqamli monitoring platformasi, dual ta'lim shartnomalari va sifatni ichki ta'minlash konturlari orqali namoyon bo'ladi. Ushbu yondashuvlar strategik boshqaruvni rasmiy rejadan ko'ra kengroq, ya'ni kasbiy ta'lim muassasasining rivojlanish madaniyati, pedagogik innovatsiya va mehnat bozori bilan doimiy muloqot mexanizmi sifatida anglashga yordam beradi [6].

Tadqiqotning maqsadi kasbiy ta'lim tizimida strategik rejalashtirish mexanizmlarini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlarini ilmiy asoslash, ularning boshqaruv samaradorligi, ta'lim sifati va bitiruvchilar raqobatbardoshligiga ta'sirini konseptual jihatdan ochib berishdan iborat. Mazkur maqsadga erishish uchun strategik rejalashtirishning nazariy asoslari, o'zbek va xorijiy olimlar qarashlari, metodologik tahlil vositalari, natijaviy indikatorlar hamda muhokama

maydonida shakllangan ilmiy polemikalar tizimli ravishda yoritiladi. Natijada kasbiy ta'lim muassasasi uchun strategik rejalashtirish mexanizmlarining yaxlit modeli: diagnostika, maqsadlash, resurslashtirish, joriy etish, monitoring va qayta loyihalash bosqichlaridan iborat siklik boshqaruv tizimi sifatida taklif qilinadi.

Adabiyotlar tahlili: Kasbiy ta'lim tizimida strategik rejalashtirish mexanizmlarini o'rganishda o'zbek ilmiy maktabida shakllanayotgan ta'lim menejmenti, strategik boshqaruv va sifatni ta'minlash yo'nalishlari muhim nazariy manba bo'lib xizmat qiladi. Jumladan, O.S. Qahhorovning oliy ta'lim tizimida strategik boshqaruvning nazariy asoslariga oid ilmiy qarashlari ta'lim muassasasini tashqi muhit bilan o'zaro aloqada rivojlanadigan murakkab ijtimoiy-pedagogik tizim sifatida talqin etishga imkon beradi. Olimning yondashuvida strategik boshqaruv muassasa missiyasi, uzoq muddatli maqsadlari, resurs salohiyati, boshqaruv madaniyati va natijadorlik mezonlarini uyg'unlashtiruvchi integrativ jarayon sifatida ko'riladi. Mazkur qarash kasbiy ta'lim tizimi uchun ham metodologik ahamiyatga ega, chunki professional ta'lim muassasasi o'z strategiyasini faqat ichki o'quv jarayoni asosida emas, balki hududiy iqtisodiyot, ish beruvchilar talabi, bitiruvchilar bandligi va texnologik yangilanishlar bilan bog'lab belgilashi zarur. Qahhorovning strategik boshqaruv haqidagi konseptual g'oyalari kasbiy ta'limda rejalashtirishni formal topshiriqlar ro'yxati emas, balki institutsional rivojlanishni boshqaruvchi ilmiy-amaliy mexanizm sifatida talqin qilishga asos yaratadi [7].

Ikkinchi muhim yo'nalish Z.Z. Qodirovning ta'lim muassasasida strategik boshqaruv modelini ishlab chiqish, xususan, Edu-Opt mazmunidagi optimallashtirilgan boshqaruv yondashuvi bilan bog'liq ilmiy izlanishlarida namoyon bo'ladi. Qodirov qarashlarida ta'lim tashkilotining strategik rivojlanishi optimallashtirish, resurslardan oqilona foydalanish, boshqaruv qarorlarini indikatorlarga tayanib qabul qilish va ta'lim sifatini ichki baholash bilan chambarchas bog'lanadi. Bu yondashuv kasbiy ta'lim tizimida innovatsion strategik rejalashtirishning amaliy mexanizmlarini shakllantirish uchun muhimdir, chunki professional ta'lim muassasasida strategiya ko'pincha moddiy-texnik baza, amaliyot maydonlari, pedagoglar malakasi, korxonalar bilan hamkorlik va o'quvchilarning kasbiy trayektoriyasini bir vaqtning o'zida boshqarishni talab qiladi. Qodirovning modelga asoslangan fikrlari kasbiy ta'lim strategiyasini soddalashtirilgan ma'muriy rejalashtirishdan chiqarib, ma'lumotlar, mezonlar va natijaviy ko'rsatkichlar asosida boshqariladigan tizim sifatida shakllantirish zarurligini asoslaydi [8].

O'zbek olimlarining ushbu qarashlari xorijiy adabiyotlarda keng qo'llaniladigan natijaga yo'naltirilgan boshqaruv, kompetensiyaviy yondashuv, manfaatdor tomonlar nazariyasi va sifatni ichki ta'minlash konsepsiyalari bilan uzviy bog'lanadi. Xususan, xalqaro tajribada kasbiy ta'lim strategiyasi mehnat bozoridagi o'zgarishlarni prognozlash, ish beruvchilar bilan hamkorlikni institutsionallashtirish, dual ta'lim va ish joyida o'qitish elementlarini rivojlantirish, raqamli texnologiyalar orqali individual ta'lim trayektoriyalarini kuzatish kabi vazifalar bilan belgilanadi. O'zbekiston sharoitida esa bu jarayon milliy kvalifikatsiya tizimi, hududiy rivojlanish dasturlari, yoshlar bandligi siyosati va ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan islohotlar bilan birgalikda qaralishi lozim. Demak, adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, kasbiy ta'limda strategik rejalashtirish mexanizmlarini rivojlantirish uchun nazariy asos sifatida Qahhorovning institutsional strategik boshqaruv qarashlari va Qodirovning modelga asoslangan optimallashtirish yondashuvi o'zaro to'ldiruvchi ilmiy poydevor vazifasini bajaradi.

Metodologik qism: Ushbu maqolada kasbiy ta'lim tizimida strategik rejalashtirish mexanizmlarini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlarini aniqlash maqsadida tizimli-tahliliy, qiyosiy-pedagogik, konseptual modellash, SWOT tahlil, PEST tahlil, ssenariyli prognozlash, kompetensiyaviy xaritalash, indikatorli baholash va ekspert-analitik umumlashtirish metodlari uzviy birlikda qo'llanildi. Tizimli-tahliliy metod kasbiy ta'lim muassasasini o'quv jarayoni, ishlab chiqarish amaliyoti, kadrlar salohiyati, moddiy-texnik baza, ish beruvchilar bilan hamkorlik, raqamli boshqaruv va bitiruvchilar bandligi kabi tarkibiy elementlardan iborat ochiq tizim sifatida o'rganishga imkon berdi. Qiyosiy-pedagogik metod orqali xalqaro TVET tajribasida shakllangan innovatsion rejalashtirish yondashuvlari milliy kasbiy ta'lim amaliyoti bilan taqqoslandi. Konseptual modellash metodida esa strategik rejalashtirishni diagnostika, maqsadlash, resurslashtirish, joriy etish, monitoring va qayta loyihalash bosqichlarini o'z ichiga oluvchi siklik boshqaruv modeli sifatida ifodalashga xizmat qildi.

Natijalar: Tadqiqot natijalari kasbiy ta'lim tizimida strategik rejalashtirish mexanizmlarini rivojlantirish uchun birinchi navbatda muassasa strategiyasining mehnat bozori ehtiyojlari bilan uzviy bog'lanishi zarurligini ko'rsatdi. Strategik reja amaliy qiymatga ega bo'lishi uchun u umumiy shiorlar yoki formal vazifalar majmuasi sifatida emas, balki hududiy iqtisodiyot tarmoqlari, ish beruvchilar ehtiyoji, o'quvchilarning kasbiy qiziqishlari, pedagoglar kompetensiyasi va moddiy-texnik imkoniyatlar o'rtasidagi muvozanatni ta'minlovchi boshqaruv hujjati sifatida shakllanishi kerak. Bu natija kasbiy ta'limda strategik rejalashtirishning innovatsion mohiyati uning istiqbolni oldindan ko'rishi, ehtiyojlar diagnostikasiga tayanishi va qarorlarni dalillangan ma'lumotlar asosida qabul qilishi bilan belgilanadi, degan ilmiy xulosani tasdiqlaydi.

Ikkinchi natija sifatida strategik rejalashtirishning raqamli monitoring bilan integratsiyasi muassasa boshqaruvida sifat jihatdan yangi imkoniyatlar yaratishi aniqlandi. Raqamli monitoring o'quv jarayoni, amaliyot, bandlik va resurslardan foydalanish ko'rsatkichlarini uzluksiz kuzatish orqali strategik maqsadlarning real bajarilishini baholashga xizmat qiladi. Bu yondashuv rejalashtirishni bir martalik hujjat ishlab chiqish jarayonidan chiqarib, doimiy qayta aloqa, tezkor tahlil va boshqaruv qarorlarini yangilash tizimiga aylantiradi. Ayniqsa, kasbiy ta'lim muassasasida o'quvchilarning amaliy mashg'ulotlardagi natijalari, ish beruvchilar bahosi, ustoz-shogird tizimi samaradorligi va bitiruvchilarning ishga

joylashish holatini raqamli shaklda monitoring qilish strategik rejaning hayotiyligini oshiradi.

Muhokama: Kasbiy ta'lim tizimida strategik rejalashtirishning innovatsion mexanizmlari bo'yicha ilmiy munozaralarda xorijiy olimlar orasida turli nazariy pozitsiyalar mavjud. Masalan, ta'lim iqtisodiyoti va ko'nikmalar siyosati bilan bog'liq yondashuvlarda A. Schleicher kasbiy ta'lim strategiyasini mehnat bozori, texnologik yangilanish va o'quvchilarning real kompetensiyalarini rivojlantirish bilan bevosita bog'laydi. Uning qarashlarida strategik rejalashtirishning markazida natija turadi: bitiruvchi qanday muammoni hal qila oladi, qaysi texnologiyani egallaydi, qanday ijtimoiy-kommunikativ kompetensiyaga ega bo'ladi va mehnat bozorida qanday qiymat yaratadi. Bu pozitsiya kasbiy ta'lim muassasasini ishlab chiqarish va jamiyat ehtiyojlariga javob beradigan moslashuvchan tizimga aylantirishni talab qiladi. Shuning uchun Schleicher nuqtayi nazarida strategik rejalashtirishning muvaffaqiyati o'quv dasturlarining mehnat bozori bilan qanchalik tez va aniq moslashishida ko'rinadi [9]. Bunga nisbatan P. Senge tomonidan ilgari surilgan o'rganuvchi tashkilot konsepsiyasi strategik rejalashtirishni faqat tashqi bozor talablariga moslashish bilan cheklab qo'ymaydi, balki muassasa ichidagi jamoaviy o'rganish, tizimli fikrlash, umumiy qarash shakllanishi va pedagogik jamoaning innovatsion madaniyatini rivojlantirishga urg'u beradi. Senge pozitsiyasiga ko'ra, agar ta'lim muassasasi ichida o'qituvchilar, rahbarlar, ishlab chiqarish ustalari va o'quvchilar o'rtasida o'zaro o'rganish muhiti shakllanmasa, eng mukammal strategik reja ham qog'ozda qolib ketishi mumkin. Bu yondashuv kasbiy ta'limda strategik rejalashtirishning insoniy, madaniy va tashkilotchilik jihatlarini kuchaytiradi. Demak, Schleicher natijaviy-mehnat bozori yondashuvi bilan Sengening o'rganuvchi tashkilot konsepsiyasi o'rtasidagi polemika strategik rejalashtirishda tashqi moslashuv va ichki institutsional o'zgarishlarning qaysi biri ustuvor bo'lishi kerakligi masalasini yuzaga chiqaradi [10]. Mazkur bahsni kasbiy ta'lim amaliyotiga tatbiq etganda bir tomonlama xulosa chiqarish to'g'ri bo'lmaydi.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, kasbiy ta'lim tizimida strategik rejalashtirish mexanizmlarini rivojlantirish zamonaviy ta'lim siyosati, mehnat bozori talablari va raqamli transformatsiya sharoitida muassasa raqobatbardoshligini belgilovchi asosiy omillardan biridir. Strategik rejalashtirishning innovatsion modeli kasbiy ta'lim muassasasini faqat o'quv jarayonini tashkil etuvchi tuzilma emas, balki hududiy iqtisodiyot, ishlab chiqarish korxonalari, yoshlar bandligi va inson kapitali rivoji bilan bog'langan ochiq institutsional tizim sifatida boshqarishga imkon beradi. Maqolada ko'rsatib berilganidek, bunday rejalashtirish diagnostika, maqsadlash, resurslashtirish, joriy etish, monitoring va qayta loyihalash bosqichlarining uzviyligini talab qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Umarova X. Oliy ta'lim muassasasida strategik boshqaruv tizimini takomillashtirishning zamonaviy tendensiyalari // *Green Economy and Development*. – 2025. – Vol. 2. – No. 3. – P. 664025.
2. Abdullayev S. Oliy ta'lim muassasalarida boshqaruv tizimini takomillashtirishning ilmiy-metodologik asoslari // *World Conference on Agricultural and Earth Sciences*. – 2026. – Vol. 1. – No. 1. – P. 8–11.
3. Qudratova G. M. Oliy ta'lim muassasalarida raqobatbardoshligiga ta'sir qiluvchi omillar // *Yangi Renessansda Ilm-fan Taraqqiyoti*. – 2025. – Vol. 1. – No. 1. – P. 254–257.
4. Abdunazarova N. F., Omirzaxovna Y. M. Ta'lim muassasasida kadrlar boshqaruvining mohiyati va tamoyillari // *Interdiscipline Innovation and Scientific Research Conference*. – 2026. – Vol. 4. – No. 39. – P. 150–155.
5. Nasrullayev T. Rahbar kadrlarning strategik boshqaruv kompetentligini takomillashtirishda sun'iy intellektidan foydalanish // *ACTA NUUZ*. – 2025. – Vol. 1. – No. 1.1. – P. 144–146.
6. Xaydarqulova B. Ta'lim xizmatlarini moliyalashtirishda raqamli boshqaruv texnologiyalaridan foydalanish samaradorligini oshirish // *Scientific Practical Conference*. – 2025. – Vol. 1. – No. 1. – P. 89–92.
7. Kengboyeva M. Oliy ta'lim muassasalarining raqobatbardoshligini boshqarish yo'nalishlari // *Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting*. – 2025. – Vol. 5. – No. 11. – P. 128–133.
8. Mirzabayeva G. S., Saidahmedovna G. M. Umumta'lim muassasalarida ta'lim sifatini boshqarish va baholash mexanizmlari // *Образование и наука в XXI веке*. – 2025. – No. 66-1 (T. 2).
9. Saloxitdinov S. Oliy ta'lim xizmatlari sifatini baholashning zamonaviy konsepsiyalari va innovatsion mexanizmlari: milliy va xalqaro tajribani taqqoslamali tahlil qilish asosida takomillashtirish yo'nalishlari // *Academic Literature*. – 2025. – Vol. 1. – No. 1. – P. 1–128.
10. Ismoilova F. Ta'lim xizmatlari bozorida oliy ta'lim muassasalarida raqobatbardoshligini oshirishning ahamiyati va tamoyillari // *Scientific Practical Conference*. – 2025. – Vol. 1. – No. 1. – P. 220–225.